

OKULA YENİ BAŞLAYAN ÇOCUKTA UYUM SÜRECİ

Okul Öncesi Eğitim sürecini kapsayan 0 ila 6 yaş (0-72 ay), çocukların bütün gelişimsel alanlarda kaydedeceği ilerlemenin en hızlı olduğu ve kişiliğinin temellerinin atıldığı bir dönemdir. Çocuğa yeni öğrenme fırsat ve olanakları hazırlayan çevre, onun gelecekteki özgüveni ve mutluluğu açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak anaokuluna başlamak çocuğun yaşamındaki büyük değişikliklerden biridir. Çocuklar anaokuluna başlayana kadar, ailesinin içinde kurmuş olduğu iletişim ağı bütün hayatını etkilemektedir. Bu nedenle okula yeni başlayan çocuğun anne-babasına büyük ölçüde bağımlılığı devam etmektedir. Ailesi içerisinde tüm ilgi onda iken okulda 10-15 çocuktan biri olmaktadır. Ailesi içinde sadece dört-beş kişi ile iletişim kurarken okulda çok daha fazla kişiyle iletişim kurmak zorundadır. Bu nedenle çocukların karşılaştıkları bu yeni ortamda kaygı duymaları ve çeşitli davranış değişiklikleri göstermeleri oldukça doğaldır. Ebeveynlerinden ayrılmalrı, sosyalleşme isteklerinin doğduğu gelişimsel bir döneme denk geldiği için tehdit ya da travmatik bir yaşantı oluşturmamaktadır. Bu nedenle çocuğunuzu okula bırakırken vicdan azabı çekmeyin. Bunu onun iyiliği için yaptığınızı sık sık aklınıza getirin.

Çocuğun Gözünden Okula İlk Adım

Bu dönemde çocukların hissettikleri önemsenmeli ve duygularını dile getirmesine yardımcı olunmalıdır. Çünkü ebeveynler gibi çocuğun da aklında okula dair bir takım sorular olmaktadır. Örneğin ailelerin çocuklarına her sabah okula gitmeden önce, okulda neler yapacaklarını anlatmaları korkuyu ve belirsizliği azaltacaktır. **“Oyun oynayacaksın, şarkı söyleyeceksin, bahçeye çıkacaksın ve yemek yedikten sonra, biz gelip seni alacağız.”**

Ailelerin konuşurken seçtikleri sözcükler ve beden dilleri alışma döneminin önemli kilit noktalarıdır. Bu nedenle çocuklar kadar ailenin de okula alışma dönemine hazır olması gerekir.

Anne-Babanın Kararlı ve Tutarlı Olması Gerekir!

Çocuk: “Ben okula gitmek istemiyorum. Yemekleri hiç güzel değil. Evde kalmak istiyorum.”

Baba: “Haklı bence, daha yeni iyileşti zaten bugün gitmesin.”

Anne: “Okula giderse birçok şey öğrenir bence gitmeli.”

Yukarıdaki gibi bir tablo özellikle çocuğun yanında yaşanırsa çocuk okula gitmeme konusunda daha şiddetli tepkiler verecektir. Anne-baba olarak fikir birliğinde olunmalıdır.

Okulun kapısında dahi ebeveynlerin çocuğun okulda kalması konusunda kararlı davranmaları, görülen büyük bir problem yoksa çocukların gözyaşlarına teslim olmamaları gerekmektedir. Çünkü her çocuk kimi zaman size küçük tuzaklar kurabilir.

“Kullanılan Dil Önemlidir!”

Ayrılırken anne-babalar;

“İyi olacaksın değil mi?” yaklaşımı yerine,

“İyi olacağını biliyorum” gibi daha olumlu ve onaylayıcı bir yaklaşım tercih etmelidirler.

“Sen büyük bir çocuksun. Bu tip şeyler hissetmemeli ve yapmamalısın” diyerek, endişe arttırılmamalı, empati tekniği ile çocuğun duyguları onaylanarak yardımcı olunmalıdır.

Okul Öncesi Dönemde Çocukların Sorumluluk Duygusunu Nasıl Geliştirebiliriz?

Sorumluluk sahibi çocuklar;

Kendi kararlarını verebilen, karar alırken ellerindeki kaynakları kullanabilen, değer yargılarını gözetken, bağımsız davranabilen, kendine güvenli, başkalarının haklarını çiğnemenin kendi ihtiyaçlarının karşılayabilen çocuklardır. Yaptığı işi sonuna kadar götüren ve yapmakta olduğu bir davranışın olası sonuçlarına katlanmayı göze alan çocuğa sorumlu çocuk olarak bakabiliriz. Çocuğunuzun öncelikle evde bazı sorumluluklar üstlenerek sorumluluk bilincinin gelişmesi, onun okul ile ilgili sorumluluklarını da daha kolay üstlenmesine ve karşılaşılabileceği sorunlarla baş edebilmesine yardımcı olacaktır. Çocuğun yaşı ne olursa olsun sorumluluk almayı öğrenmenin anlamı, şu üç alanda kabul edilebilir davranışlar gösterebilmektir:

1-Kurallara uymak,

2- Sağduyu kullanmak,

3- Tercihlerin ya da seçimlerin sonucuna katlanmak

Ancak sorumluluk, başkalarının söylediği her şeyi yerine getirme olarak düşünülmemelidir. Ebeveyninin, öğretmenin ya da çevrenizdeki herhangi birinin söylediklerini yerine getiren çocuğa sorumlu çocuk gözüyle bakamayız. Bu şekilde davranan çocuk, gerektiğinde öncelik vermesi gereken konuların ayrımını yapamaz.

Örneğin; ertesi gün dersi varken, arkadaşı çağırdı diye gezmeye giden çocuk sorumlu değildir.

Çocuğa Sorumluluk Bilinci Nasıl Kazandırılır?

Çocuğumuzdan beklentilerimizin gerçekleşmesi durumuna göre onun sorumluluklarını öğrendiğini ya da öğrenmediğini düşünürüz. Her ebeveynin farklı beklentileri olacaktır. Her çocuk aynı zamanda, aynı sorumluluğu alamaz. Çocukların kişilik özellikleri, fiziksel yapıları dikkate alınmalıdır.

Burada önemli olan çocukların kendi işini yaparken engellenmemesidir.

Koruyucu anne-babalar bebeklikten itibaren “O yiyemez, çocuktur.”, “O giyemez çocuktur” deyip çocuğun her işini kendileri yaparlar, ilköğretim çağına gelindiğinde okul çantasını hazırlama işi bile annenin görevidir. Bazılarının bunu abartarak ev ödevlerini bile yaptığı görülür. Sık sık görürüz; bir soru sorulduğunda çocuğun yerine cevap vermeye kalkan anne-babaları, işte bu ve benzeri davranışlar çocukta sorumluluk duygusu ve kişilik gelişimini olumsuz etkileyen ebeveyn tutumlarıdır. Her ihtiyacı anne-baba tarafından karşılanan, devamlı neyi nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında azarlanan ve kınanan çocuklar, gölge bir kişiliğe sahiptir. Anne babaya sormadan bir iş yapmayı tercih etmezler, kendilerine güvenlerini kaybedebilirler. Karşılaştıkları bir problemi çözmekte güçlük çekebilirler. Böyle çocuklarda okul korkusu çok yaygındır, okula uyum sağlamakta zorluk çekebilirler. Duygularını, tepkilerini rahatça ifade etmesine, gerektiğinde 'hayır' demesine izin verilmeyen çocuklarda bağımsız bir kişilik gelişmediği için sorumluluk duygusu da kazanmakta zorlanırlar. “O daha çocuk, kendi başına karar veremez.”, “Onun için doğru olanı yapıyoruz.”, “Hayır, öyle demek istemiyorsun.”, “O zayıf alıyor, ben üzüliyorum.” cümleleri sıklıkla kaçınılması gereken cümlelerdir.

Dört Yaş Çocuklarının Alabilecekleri Sorumluluklar

Sofrayı kurmak,
Oyun oynadıktan sonra oyuncaklarını yerlerine kaldırmak
Oyun oynarken nerede olacağını anne babasına söylemek,
Toz alma gibi basit ev işlerinde yardımcı olmak,
Bulaşık makinesinin doldurulmasına yardım etmek,
Alışveriş dönüşü malzemelerin yerleştirilmesine yardımcı olmak,
Alışveriş sırasında malzemelerin raflardan alınmasına yardımcı olmak,
Basit bazı yiyeceklerin hazırlanmasına yardım etmek.

Bu süreçte Rehberlik Servisi her zaman yanınızda, bir ihtiyacınız olduğu zaman randevu alarak rehberlik servisi ile görüşebilirsiniz.

Rehberlik Servisi